

Grad, om Divisionsbefalingerne ikke skulde blive overholdte i den Grad, at man i 1872, saavidt jeg ikke husker feil, anvendte godt og vel 14 Dage til denne Dvølse. Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds sagde, at den første Trediedel blev anvendt til Bataillonsdøvelser, den næste Trediedel til Brigadedøvelser og den sidste Trediedel til Divisionsdøvelser. Der kan naturligvis være noget Rigtigt deri, forsaavidt det ikke indbefatter hele Tiden, thi det ærede Medlem, som vistnok er temmelig godt kjendt paa det Omraade, vil indrømme mig, at man, naar det hedder „Bataillonsdøvelser“, rykker ud fra Teltleiren om Morgenens Kl. 6, arbejder med Døvelser, Halvdelinger og Sektioner til Kl. 9, derefter holder Hvil og derefter begynder med, hvad det ærede Medlem betegnede som Bataillonsdøvelser, der vare 1 til 1½ Time, og jeg kan da ikke sige, at Enkeltmands Uddannelse derved er forbiganet. Det ærede Medlem siger, at det er forbudt, og det kan være, at det ærede Medlem har Ret, men det maa da være i den allernæste Tid, thi selv efter 1870 var det ikke forbudt. Der er nu — og det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) har begyndt dermed i Dag — udtalt den Mistillid, som saa godt som Alle nærrede til disse Døvelser. Jeg kan for mit Betskommende sige, at jeg har haft Leilighed til at tale med flere Befalingsmænd — Officerer skal jeg sige, for ikke at misforstås — som ligeledes have syntes, at det var en Dvølse, hvorved man idelig og idelig kom ind paa Sjantagelser, og hvoraf man derfor ikke høste den Nytte, som man egentlig burde, og som var tilfattet. Hvor meget jeg saaledes end kunde synes, at der burde foretages en Forandring, kan jeg dog ikke gaa ind derpaa, da man har Erfaringen for, at naar der bliver lagt en Disposition for denne eller hin Dvølse, som skal foretages i det Terrain, hvor man har haft Døvelser i 3 à 4 Aar, løbe Afdelingerne dog vilde af hinanden, saaledes at de ikke kunne finde hinanden. Det synes ikke at være noget Vidnesbyrd om, at man er saa godt kjendt, at man ikke behøver et større Kjendskab. Forøvrigt indrømmer jeg de ærede Medlemmer for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) og for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) at det, dersom vi kunde komme bort fra disse Døvelser og faae andre, der mere lignede Teltlivet, sat i Stedet, vilde være en stor Binding, men jeg skal iøvrigt ikke gjøre nogen Modstand imod det foreliggende Forslag.

Ordføreren (Bojsen): Den høitærede Krigsminister har givet nogle Oplysninger med Hensyn til de Døvelser, som i de forløbne Aar have fundet Sted i Anledning af Leirøvelserne. Han delte dem i to Afsnit, nemlig dem, som vare foranledigede ved de snevære Døvelser, og dem, der vare foranledigede ved de længere udgaaende Døvelser, og Grunden til Forsøgelsen paa

den ene Konto antoges at være det udvidede Agerbrug, medens den paa den anden Side var det bestandig større og større Terrain, som toges i Beslag. Jeg kan for det Første ikke undlade at udtrykke en Tvivl, som ogsaa er kommen frem i Udvalget, om ikke en Del af det udvidede og forbedrede Agerbrug er noget imaginært og tilbøls foranlediget netop ved Leirsamlingerne. Jeg tror, at der ogsaa fru Krigsbestyrelsens Side var Anledning til i den Henseende at være noget opmærksom paa de Erstatningskommissioner, som behandle disse Sager. Med Hensyn til det andet Punkt, de længere udgaaende Døvelser, er det naturligt, at noget Saadant kan finde Sted, men paa den anden Side forekommer det ogsaa Fler-tallet, at en saa stærkt stigende aarlig Udgift maatte foranledige Krigsministeren til, forud for, at noget Saadant sker eller bør ske, at indhente udtrykelig Bevilling dertil. Det er af den Slags Ting, som kunne forudses, da der kan fattes Beslutning om, i hvilket Omfang man vil lade disse længere Døvelsere foregaa. Det, hvorover Udvalget i den Henseende fortrinvis har anset, er, at Krigsbestyrelsen Aar for Aar løber an paa Efterbevilling paa denne Konto i et Omfang, man ikke finder at være fuldstændigt rigtigt. — Jeg skal ikke komme dybt ind paa Forhandlingen om Betydningen af Leirøvelserne, hærten for de Menige eller for Befalingsmændene, men jeg skal kun udtale som min Erfaring og som Noget, der er naturligt, at Leirøvelserne, som væsentlig beregnede paa de høiere Befalingsmænd, let blive trættende for dem, der skulle optræde som Døvelsesapparat, thi i Virkeligheden bliver det den største Del. Det, som imidlertid bidrager til, at de blive trættende, er netop, at Forholdene i Leiren blive saa ulig de Forhold, hvorunder man i Felten virkelig kommer til at bevæge sig. Jeg tror, at der vilde vindes langt større Interesse for Døvelserne, ogsaa fra de Undergionens Side, naar de Forhold, hvorunder man bevægede sig, blive, som det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) ogsaa udtalte, noget mere svarende til de Terrainforhold, hvorunder man vilde komme til at bevæge sig i Felten. Dette vil kun kunne ske ved en Overgang til Kantonnementsdøvelser, og Grunden, hvorfor man ikke er kommen nærmere ind paa dette Spørgsmaal, er den samme, som det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) angav, nemlig, at det vilde være vanskeligt at komme ind paa helt eller delvis at indføre et saadant System, saa længe den nuværende Hærlov bestaar. Jeg vil dog ikke dermed have sagt, at det vilde være ugjørligt, thi man vilde i en indskrænket Grad kunne give selve Leirøvelserne en Karakter, der nærmede sig Kantonnementsdøvelserne, men derpaa skal jeg, som sagt, ikke komme nærmere ind. Udvalget har troet at burde lade dette ligge, da de Oplysninger,